

De Koning en de gemeente

Drie onderscheiden ambten

Reeds de kerkvader Eusebius (260-340 n.Chr.) schrijft in zijn *Historia Ecclesiastica* I.3.8 over het drievoudige ambt van Christus: Christus de Profeet, Christus de Priester en Christus de Koning. Deze benamingen passen ook bij het woord 'Messias' (bet. 'gezelfde'), want zowel de profeet (1Kn19:25; Js61:1), als de priester (Ex30:30; 40:13), als de koning (1Sm10:1; 15:1; 1Kn19:15-16) in het Oude Testament werden gezalfd. Al deze ambten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en mogen niet gescheiden worden van elkaar. Als we het profetische ambt te sterk benadrukken en Christus alleen als Profeet zien die ons de Wet en Leer van God verkon-

digt, ontspreken we onvermijdelijk in het 'moralisme' en 'rationalisme'. Christus' werk in het verleden, heden en toekomst verdwijnt dan uit ons gezichtsveld.

En indien we uitsluitend het priesterlijke ambt accentueren en Christus alleen zien als de Hogepriester en het Lam Gods, leidt dat tot 'piëtisme' en 'mysticisme'. Christus' doordringende Woord en zijn overwinning over zonde en dood geraken dan op de achtergrond.

Zouden we echter in de verleiding komen om alleen het koningschap van Christus in het middelpunt te plaatsen en Christus alleen te zien als de glorierijke Koning, dan belanden we in een 'utopisme' en 'apocalyptisme'. We doen dan tekort aan zijn profetische en priesterlijke ambt.

>>

Bovengenoemde ambten mogen dus zeker niet *gescheiden* worden van elkaar. Wel moeten we ze bewust *onderscheiden*.

Het Koningschap van Christus...

In het verleden specialiseerde de protestantse theologie zich hoofdzakelijk op het priesterlijke en profetische ambt van Christus. Dat lag vooral aan het feit dat de Reformatoren zeer terughoudend waren in hun leer tegenover het koningschap van Christus. (Zou dat de reden zijn waarom Maarten Luther en Johannes Calvijn ons geen commentaar op het boek Openbaring nalieten?)

Hoe moeten we nu als nieuwtestamentische gemeente Christus' koningschap zien? Om deze vraag te beantwoorden moeten we eerst beginnen met de centrale vraag: Wanneer begint het Koninkrijk en koningschap van Christus?

Het moeilijke van deze vraag is al snel te ontdekken, als we zien dat naast de bijbelteksten die het Koninkrijk voorstellen als een belofte, we ook andere teksten vinden die het Koninkrijk voorstellen als een hedendaagse vervulling (vgl. Mt12:28; Mk1:15; Lk17:21-25). In de theologie is daarom al vaak de blunder gemaakt om slechts één van beide aspecten te benadrukken.

...als toekomstige belofte

Een theologie die het koningschap louter als toekomstig gebeuren ziet – bijvoorbeeld omdat de wereld geregeerd wordt door de overste van de lucht (1Jh5:19; Ef2:2) – is te eenzijdig. Ze biedt geen antwoord op Gods verdere bestemmingsplan met deze aarde (Rm8:19-22). Daardoor wordt de schepping te weinig gezien in het licht van Christus' overwinning (Ef1:22).

De gemeente heeft in zo'n visie enkel de opdracht om mensen uit deze verloren wereld te redden. Op deze wijze worden de rijken 'Koninkrijk van God' en 'schepping' gescheiden door een onoverbrugbare kloof. Het christelijk leven wordt dus in tweeën gesplitst, omdat de christen volgens deze visie slechts kiest voor één variant van het bijbelse toekomstperspectief.

...als tegenwoordige vervulling

De andere kant redeneert even misleidend: 'Is Christus niet opgestaan? Betekent dit dan niet dat de overwinning reeds plaatsgevonden heeft (zie Mt28:18)? Christus is toch niet in de hemel opgestegen om daar ergens ver weg te genieten van zijn rust! Moeten we het niet zo zien, dat de gemeente het Koninkrijk Gods of in ieder geval de aanvang van dit Koninkrijk is?' Deze redenatie leidt tot een te optimistisch geloof waarin verkondigd wordt dat de macht van de gemeente (of het Koninkrijk) steeds verder moet doordringen in deze wereld. Maar ook deze redenatie snijdt het hart uit de bijbelse boodschap!

Een middenweg

Beide bovengenoemde theorieën dwalen, omdat ze te veel in kwantitatieve termen denken. Volgens de eerste theorie hebben we te weinig en verwachten we te veel. Volgens de andere hebben we te veel en verwachten we te weinig. De ene zijde leidt dus tot een onderschatting van de reeds behaalde overwinning en maakt van Christus meer een 'mogelijke' dan een 'werkelijke' Koning. De andere zijde leidt ertoe dat de realiteit van de tegenstander wordt onderschat. De christelijke hoop beweegt echter niet van een minder naar een meer of van een meer naar een minder. Zij volgt niet de loop van de evolutie of de vooruitgang. Zij gaat van geloven naar zien. Ze gaat van het verborgene naar het geopenbaarde; van een nederige Heer naar een glorieus Heer. Van hetgeen gehoord wordt naar hetgeen gezien wordt. Beide zijden bezitten een deel van de waarheid en verwerpen een ander deel van de waarheid. Ze moeten daarom tezamen bekeken worden.

Hoe kan het Koninkrijk echter tegelijkertijd 'toekomst' en 'heden', 'belofte' en 'vervulling' zijn? Het antwoord ligt opgesloten in de boodschap van het Nieuwe Testament: het Koninkrijk is tegenwoordig in de Messias (Lk17:21-25; Mk9:1). Het Koninkrijk Gods wordt in het evangelie van Gods Zoon geopenbaard en verheerlijkt. Christus is niet alleen een heraut van het Koninkrijk. In Hem is het Koninkrijk onder de mensen aanwezig.

De Koning in de brieven

Vaak is er door verschillende christenen op het feit gewezen dat het boek Handelingen en de brieven niet spreken

over
Christus
als Koning (be-
halve 1Tm3:6). De liberale

theologie heeft daarin zelfs een reden gevonden om te zeggen dat de gemeenten die Paulus stichtte meer charismatisch waren dan de gemeente in Jeruzalem die meer gestructureerd was door autoriteit. Maar zeggen deze geschriften werkelijk niets over Christus' koningschap of heerschappij? Ze gebruiken weliswaar niet het woord 'Koning', maar drukken wel ruimschoots Christus' heerschappij uit in de drie woorden: 'Jezus is Heer!'

Deze titel 'Heer' (Gr. *kurios*) werd in de oudheid voor God en voor hoogstaande personen gebruikt (vgl. Mt10:24vv.; 18:25; Gl4:1; 1Pt3:6). De heerschappij van Christus aanvaarden betekent dus kortom: het feit aanvaarden dat alleen Hij de absolute Meester en Heerser is alles (2Ko11:2,15; Ef1:22). Juist vanwege deze geladen betekenis werden tijdens de christenvervolgingen de gelovigen gedwongen om 'Caesar is Heer!' uit te spreken en zodoende dus Christus' heerschappij te verloochenen.

De uitspraak 'Jezus is Heer' betekent dus geenszins dat Jezus eens in de toekomst 'Heer' zal zijn, maar dat Hij *nu* al Heer is en dat Hij *nu* al de wereld heeft overwonnen. Zo verklaart de Efezebrief dat alle machten onder zijn voeten zijn gesteld (Ef1:21-22; Hb2:8). En de Kolossebrief volgt daarin met de toevoeging dat Christus deze machten zelfs openlijk tentoonstelde en over hen zegevierde (Ko2:10,15; vgl. 1Pt3:22). Hij stelde deze krachten en machten buiten werking, beroofde en onttroonde ze en zal ze op het einde verdelgen en vernietigen (vgl. Hb10:13).

De vijandige machten zitten dus niet langer op de troon! Voor de christen is er slechts één Koningstroon en die is

enkel en alleen voor Christus bestemd. In 1Ko15:24-25 maakt Paulus dan ook onderscheid tussen de huidige be-
deling, waarin Christus als Koning moet heersen, en het laatste deel van de geschiedenis, wanneer Christus zijn koninklijke macht zal overgeven aan God de Vader. Dan zal uiteindelijk zichtbaar worden dat Hij de ware Koning is. Daarom verschijnt in het boek Openbaring, dat de uiteindelijke overwinning beschrijft, weer opnieuw de openbare titel 'Koning'. En deze keer zelfs in nauwe samenhang met de titel 'Heer'. Christus is 'Heer van alle heren' en 'Koning van alle koningen' (Op17:14).

Een geweldige uitdaging

Door de reeds genoemde eenzijdige theologieën neigde men er zelfs al toe te zeggen dat Jezus niet het Koninkrijk Gods bracht, maar een nieuwe religie. Niet is minder waar. De komende eeuw en het Koninkrijk van God vertegenwoordigen niet een *toekomstige* gebeurtenis, maar een *eeuwige* tegenwoordigheid. Juist daarom is het een geweldige uitdaging voor de gemeente om het koninklijke aspect van onze profetische en priesterlijke Heer te beschrijven!

Wanneer een gemeente Christus' heerschappij ernstig neemt voor haar levenswandel, heeft dit *nu* al consequenties. Zij die in Christus zijn, leven niet langer in dezelfde omstandigheden als voorheen (vgl. Rm5; 2Ko5). God heeft hen *nu* al verlost uit de macht van de duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van zijn geliefde Zoon (Ko1:13). Dat betekent niet dat de gemeente het Koninkrijk is. De gemeente dient het Koninkrijk. Zij leeft uit de kracht die de Koning in de wereld bracht. Ze voelt zich thuis in de sfeer van het Koninkrijk waarin Gods wil geschiedt en verwacht geen ander Koninkrijk. Ze ademt de atmosfeer in van het Koninkrijk dat nu al in haar midden door de verworpen Koning zichtbaar wordt gemaakt. Dat herinnert haar steeds eraan dat Christus nu al regeert in haar midden, ook al kent zij de Koning slechts vanuit het geloof en ziet ze zijn heerlijkheid nog niet.

Christus moet daarom in onze gemeenten niet alleen een kansel vinden voor zijn profetische ambt of alleen een altaar voor zijn priesterdienst, maar ook een troon en scepter voor zijn koningschap. Christus, die ook nu reeds de Heerser van het heelal is en aan wie gegeven is alle macht in de hemel en op aarde. Hij die gezegevierd heeft over alle machten, aan wiens voeten alles onderworpen is en die zal wederkomen in glorie! ■